

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvaštetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Brez krinke.

»Jutro«, glasilo gospoda ministra dr. Žerjave, je v štev. 47 z dne 24. februarja tek. leta povedalo grobo in cinčno svoje mnenje o politični svobodi državnih nameščencev: kdor ni 8. februarja glasoval za kandidate nacionalnega bloka, bo v kratkem na cesti. To je ena konstatacija tega članka. Druga je pa ta: ker državni uslužbenci niso glasovali vsi do zadnjega za kandidate nacionalnega bloka, zato »se ob otvoritvi nove narodne skupščine po veliki krivdi samega uradništva pojavlja činovniški problem v neugodnejši luči, nego je bil doslej.« To se pravi: izplačilo razlike, revizije zakona o državnih uslužbencev, izboljšanje stanja upokojencev itd., vse to je odloženo ad calendas graecas.

Kdor izmed državnih uslužbencev je doslej še verjel, da ima nacionalni blok v resnici vse one vrline, o katerih so pripovedovala njegova glasila vse do 8. februarja, tega mora omenjeni članek »Jutra« trdno prepričati, da so našle metode boljševikov najvernejše posnemalce ravno v nacionalnem bloku. Diktatura je pa nemoralna v vsaki obliki: v takšni, v kakršni se prakticira v Rusiji in tudi v takšni, v kakršni se pojavlja pri nas.

»Jutrov« članek je morda zadnji apel na one državne uslužbence, ki spoštujejo svoje prepričanje višje kakor koces kruha, katerega jim dajejo vsakokratni režimi. Kajti vse črno je okolo nas: privatnih služb ni, za državne službe se preriva po predsobah ministrov toliko kompetentov, da lahko pože ne danes režim vse uslužbence na cesto in jih bo nadomestil že jutri z »vrlimi in vrednimi«, ter končno — slednja grožnja — potrebna je racionalna redukcija. Državnim uslužbencem, ki so se morda po »Jutrovem« članku z dne 24. febr. 1925 že pokesali, da so ostali na dan volitev sami sebi zvesti, povemo, da je bil spisek za »racionalno redukcijo« pred kratkim sestavljen v Narodnem domu ob veselem razpoloženju navzočih. Morda za odkritosrčno in javno kesanje še ni prepozno. Vendar pa upamo, da je število onih, katerih bi bilo samih pred seboj sram, da se uklonijo grožnji, večje kakor si to misli danes stranka, ki je prišla na vladno po golem slučaju.

Kakor je članek v »Jutru« neprecenljive vrednosti za spoznavanje in ocenjevanje moralnih nazorov vladajoče stranke, prav tako je vreden vse pažnje odgovor, katerega daje »Slovenec« z dne 25. febr. 1925 na »Jutrov« članek. A ni vreden le pažnje, temveč treba je, da si ga vsi državni uslužbenci dobro zapomnimo. »Slovenec«, torej SLS,

je danes zagovornik državnih nameščencev, ker je v opoziciji in ker želi, da pridobi čimveč pristašev med onimi, ki so danes nezadovoljni. Ali »Slovenec« naj se spomni na preteklost, naj se spomni, da so njegovi pristaši osnovali separatistično organizacijo državnih nastavljenecv z namenom, katerega nam menda ni treba še posebej označiti.

Iz članka v »Jutru« in iz zagovora, katerega nam nudi »Slovenec«, je za državne uslužbence jasno eno: na delo za svobodno, močno strokovno organizacijo.

Štebi Alojzija.

Pred skupščino Glavnega Saveza.

Volitve so končane in državni uslužbenci potrpežljivo čakajo, da bodo vladajoči krogi izpolnili svoje obljube. Toda prvo razočaranje je že tu. Ministrski svet je objavil delovni program za bodočo narodno skupščino, a v tem programu zaman iščemo napovedi o reviziji zakona o civilnih državnih nameščencih. Vse mogoče druge stvari — nuje, a tudi mnogo takih, ki bi lahko še čakale — so na programu, a da bi se vlada spomnila tistih, katere je za časa volilnega boja tako brezvestno izkoriščala v svoje namene, tega do danes še ni izjavila. Gotovo je, da je poedince nagradila z avanziranjem, dobrimi mesti itd., ali kaj je napravila za ves stan, ki jej je gotovo — prostovoljno iz prepričanja, neprostovoljno vsled pritiska — v veliki večini sledil?

Ali uverjeni smo, da bo treba celoti državnih nastavljenecv še mnogo sličnih lekcij, predno se bo zavedla svojega stanovskega ponosa in svoje važnosti za napredek družbe in države. Žalostno je, da se v javnosti govori o državnih uslužbencih kot o faktorju brez hrbtenice, brez samozvesti, brez ponosa. Zdi se nam, da bi se vsemu temu prav lahko izognili, ako bi bili v teku šestih let skupnega življenja ustvarili močno stanovsko organizacijo, ako že vsak posameznik nima toliko poguma pred svojimi predstojniki, da bi se ne vdajal slepo njihovu povelju, temveč da bi vselej in povsod in edinole spoštoval zakon. No, do tega edino pravega razmerja med višjimi in nižjimi nastavljenici v državni službi še dolgo ne bomo prišli, ker živimo v dobi vseobče demoralizacije in so oni poedinci, ki so ostali v povojni poplavi nemorale še čisti in nedotaknjeni, tako redki, da je groza. Ali nekaj drugega vsaj lahko dosežemo; kot začetek ozdravljenja bi vsaj poizkušali doseči tisto soglasnost med vsemi vejami državnega uslužbenstva, ki je potrebno za materijelno izboljšanje naših prilik. Ako nimamo toliko poguma, da bi začeli z

merami za moralno ozdravljenje v naših vrstah, ga imejmo vsaj toliko, da bomo solidarno nastopili in zahtevali od vlade temeljito izboljšanje.

Ne gre le za izplačilo med starimi in novimi prejemki, ne gre le za prevedbo kronskih pokojnin na dinarsko vrednost, ne gre le za povišanje draginskih doklad upokojencev, temveč gre za to, da ves kompleks našega vprašanja uredi, da se izpremeni duh, ki veje v našem zakonu, da se ustvari pravično razmerje med civilnimi in uniformiranimi državnimi uslužbenci. V dobi, ko se toliko govori o demokraciji, se ustvarjajo privilegiji, v dobi, ko draginja vse enako pritiska, se deli enemu delu državnih uslužbencev bagatelna draginska doklada, a drugemu delu poleg draginske doklade še druge velike ugodnosti. Na čemu temelji ta razlika? Ali je zakonodajalec ocenil delo ene vrste državnih uslužbencev kot izredno važno, težko, odgovornostno polno, a delo drugega dela kot popolnoma manj vredno? Na kakšnih principih temelji razlika?

Bliža se letna skupščina Glavnega Saveza organizacij državnih uslužbencev. Ali se bodo na tej skupščini zopet čule le prazne fraze o bratstvu, edinstvu itd., ali bo prišlo do resnega razmotrivanja našega položaja? Žalostno bi bilo, da bi se ne dobila po vseh dolgoletnih slabih izkušnjah vsaj peščica ljudi v naših vrstah, ki bi bila v stanju, da privede naše organizacije na edino pravo pot: na pot stroge profesionalne organizacije, in potem v boj, ki odgovarja takšni organizaciji.

Mnogo se je doslej šušmarilo, mnogo intrigiralo, a prav malo delalo. Ako se tudi to pot ne bo dvignila stanovsko-razredna zavest državnih nameščencev nad vse drugo, potem je boljše, da se lepo v miru razidemo in čakamo, da pridejo sposobnejši ljudje na naše mesto.

Osnivanje kreditne zadrage za državne nastavljenice.

Načrt pravil za ustanovitev kreditne zadrage je bil razposlan vsem Nabavljalnim zadrugam državnih nameščencev s prošnjo, da povedo svoje mnenje o načrtu. Mnogo zadrug se je odzvalo temu vabilu in poslalo svoje opombe k pravilom. Razen zadrug se je oglašilo tudi precejšnje število državnih nastavljenecv iz vse države, ki so poslali svoje mišljenje o novo se snujoči instituciji.

Ves materijal je obravnaval potem Upravni odbor Saveza nabavljalnih zadrug

* Iz »Činovniškega Glasnika« z dne 16. februarja 1925.

državnih nastavljenec na seji z dne 22. decembra 1924. Upravni odbor je pritrdil ožjemu odboru v tem, da mora imeti naša kreditna institucija zadružni karakter, ker se bo osnovala na korist zadrugarjev in na korist zadrug. Poleg tega govore za zadružni karakter tudi mnogi praktični razlogi (način dela, davki itd.).

Ožji odbor, ki je izdelal prvi načrt pravil, računajoč s prilikami sedanjega stanja, zastopa gledišče, da bi bilo za enkrat dovolj, ako se ustanovi ena ustanova, ki bi s pomočjo in preko Nabavljajalnih zadrug kot svojih poverjenikov, vršila sama vse posle dotlej, dokler bi se bolj očitno ne pokazala potreba ustanovitve podružnic. Upravni odbor ni osvojil tega načrta iz gotovih praktičnih in drugih razlogov in je sklenil, da se institucija kreditne banke izvrši na temelju lokalnih kreditnih zadrug, ki bi se vse ujedinile v svoji glavni ustanovi, analogno Nabavljajalnim zadrugam in njihovem Savezu. Torej bi bila Občna kreditna zadruga centrala lokalnih kreditnih zadrug, ki bi raztegnile svoj delokrog na gotovo ozemlje, večje ali manjše, in bi bile v direktni zvezi z državnimi uslužbenci svojega področja.

Na temelju tega sklepa upravnega odbora je dobil ožji odbor nalogo, da predela načrt pravil Obče uradniške kreditne zadruge in da predelana pravila predloži prihodnji seji upravnega odbora Saveza nabavljajalnih zadrug.

Morda bi kdo pripomnil, zakaj se izdelujejo najprej pravila za glavno centralno ustanovo, a šele potem za njene bodoče člane, zadruge. To se lahko objasni. S pravili za centralno ustanovo se morajo utrditi principi, na katerih bo zgrajena celokupna ustanova. Ako so enkrat utrjeni principi za centralo, tedaj se bodo lahko prilagodili sestavi pravil za lokalne zadruge. Cela organizacija bo dobila na ta način enoten značaj, in to je potrebno, ker bo ona celota po svojem delu in po svojem cilju.

Po novih principih bi izgledala organizacija tako-le:

v glavnih centrih, kakor v Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Osijeku, Novem Sadu, Bečkerek, Sarajevu, Banja Luki, Beogradu, Nišu, Skoplju itd. bi se osnovala uradniške kreditne zadruge. Kot člane bi morale pridobiti vse državne uslužbenke, člane Nabavljajalnih zadrug v svojem kraju in za svoje člane bi vršile vse kreditne in druge posle. Vse te kreditne zadruge bi bile člani Obče uradniške kreditne zadruge, ki bi bila center vseh zadrug, bi jih nadzirala, jim dajala kredite, predpisovala norme za kreditiranje članom, nabavljala bi jim potrebna sredstva za delo, zastopala bi jih napram državi itd.

Iz tega je razvidno, da je velika razlika med tem sistemom in med onim, ki je bil orisan v prvem načrtu pravil. Drugi sistem je sistem decentralizacije in je glavno težišče dela na lokalnih zadrugah. Sicer ni to idealno in je v bistvu cepitev moči. Ne smemo se varati v tem, da tudi zadruga ne more izbežati običnim načelom kapitalistične kreditne ustanove, in ta načela zahtevajo močno koncentracijo sil. Glavno delo, kreditiranje, ne bo v rokah centrale, a to je — tako vsaj izgleda — jemlje oni prestiž, ki je potreben za vsak nadaljni razvoj. Priznati je pa treba, da je tehnična stran poslovanja mnogo lažja po sistemu lokalnih zadrug. Ali treba je postaviti vprašanje: ali je več vredno, ako osiguramo tehnično stran ali ako osiguramo materialno stran?

Ker ne želimo, da se odtujujemo zadružništvu, temveč da ga propagiramo v vseh oblikah, zato je jasno, da odobrujemo sklep uprave, da se organizira vse po lokalnih zadrugah. Pripombe imajo le ta namen, da se ne pozabi pri formiranju kake stvar. V. V.

Uradniška udruženja na Francoskem.

Iz zadnje številke »Činovniškega Glasnika« priobčujemo sledeča izvajanja, ki so objavljena tamkaj pod naslovom »Pismo iz Francije« in ki se bavijo glavno z uradniškim vprašanjem. Ker mislimo, da bo ta stvar zanimala tudi čitatelje »Našega Glasa«, prinašamo prevod »Pisma iz Francije«, ki se glasi:

»Francoska javnost se često zanima z vprašanjem uradniških udruženj ali sindikatov. Ko je prišla sedanja vlada na krmilo, je postalo vprašanje organizacije uradništva s ciljem zaščite njihovih profesionalnih interesov prav akutno in bo dobilo skoraj gotovo tudi svoje tako težko pričakovano rešitev. Ta pričakovana rešitev je že 40 let predmet pravnih in teoretičnih kontroverz in časniških diskusij. Večkrat je bilo to vprašanje tudi pred francoskim parlamentom, a vendar je ostalo vse do danes nerešeno; včasih zaradi nesoglasij v sami skupščini, včasih vsled nasprotnosti med skupščino in senatom. Prvič je prišlo vprašanje na razpravo leta 1884., ko se je debatiralo o zakonu, s katerim se priznava delodajalcem in delojemalcem pravica, da se organizirajo v sindikatih zaradi zaščite svojih ekonomskih, kolektivnih interesov. To pravico so zahtevali tudi uradniki, a brez uspeha; prav do leta 1901., ko je bil sprejet obči zakon o društvih, je bilo uradnikom prepovedano, da bi se organizirali. Našim čitateljem se bo morda zdelo čudno, da je bila elementarna državljanska pravica odvzeta uradnikom baš na Francoskem, tej klasični zemlji svobode, zemlji, ki je s svojo revolucijo iz leta 1789. največ pripomogla k izpremembi moralne in socialne strukture starega sveta. Toda ravno v tem je tudi razlog, zakaj ni bila pravica udruženja tako dolgo priznana in ni bila zakonito regulirana. Revolucija je postavila princip individualne svobode, a v udruženjih so gledali ljudje revolucije, pa tudi njihovi nasledniki neko zapreko svobodi. Vse francosko zakonodavstvo iz prve polovice prejšnjega stoletja je inspirirano po duhu nezaupljivosti in strahu pred udruženjem. Zakon iz leta 1901., čeprav daje v bistvu ista prava kakor zakon iz leta 1884., ki se v glavnem nanaša na delavce in njihove delodajalce, ni bil smatran od večine kot rešitev z ozirom na pravico udruženja uradništva. Interesantno je, da so bili takega mišljenja poleg uradnikov samih tudi mnogi politični ljudje. Da je tako, se vidi tudi iz tega, da hoče sedanja vlada s posebnim zakonom priznati uradnikom to pravo. Ker se smatra, da zakon iz leta 1901. ne rešuje vprašanja uradniškega združevanja dovolj dobro, zato tolerira vlada, da se skupljajo in združujejo državni uslužbenci po odredbah zakona iz leta 1884. To odločbo vlade so živo komentirali tudi tuji listi, ne samo francoski. Francoska vlada je hotela dokazati svojo liberalnost. Povsod se je smatralo to dejstvo kot velik uspeh francoskega uradništva.

Danes pravzaprav zakoniti položaj francoskih uradniških udruženj ni prav nič drugačen kakor je bil pred nastopom nove vlade, ker novi zakon o pravici sindikalnega organiziranja še ni prišel na razpravo, ali je faktični položaj takšen, kakor da bi bil ta zakon že pravomočen. Uradniški sindikati so v velikem številu obrazovani in njihova akcija se čuti. Poslednji uspeh njihov je izplačilo po 500 frankov ob novem letu na račun povišanih prejemkov, ki se pričakuje. Razumljivo je, da državni uradniki niso zadovoljni s stanjem svojih organizacij z ozirom na zakonske predpise in zato z veliko nestrpnostjo pričakujejo končno zakonito ureditev svojih združevalnih pravic. Ako bi prišla nova vlada, a od te mogočnosti na Francoskem ni

nikdar daleč, tedaj bi lahko popolnoma v duhu obstoječih zakonov razpustila vse sindikalne organizacije, ako bi ravno ne bila v soglasju z nazori sedanje vlade.

O samih sindikalnih organizacijah državnih uslužbencev je težko poročati, ker manjkajo podatki. Izgleda pa, da so izvrstno organizirani nižji uslužbenci, a višji so izven organizacij. Ta fakt gotovo zmanjšuje silo uradniškega gibanja in mu ne daje pred javnostjo tiste važnosti, katero tako gibanje zasluži povsod. M.

Vabilo

na

IV. redni občni zbor

Nabavljajalne zadruge državnih nameštencev v Gornjem gradu
ki se viši

v prostorih zemljiške knjige okrajnega sodišča v Gornjem gradu, dne 26. marca 1925 ob 16. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega in nadzorstvenega odbora.
2. Pregled in odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1924.
3. Volitev novih odbornikov — v slučaju pa, da se sklene likvidacija — volitev likvidatorjev.
4. Likvidacija zadruge.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklenjen, se vrši pol ure nato z istim sporedom ob vsaki udeležbi.

Upravni odbor.

Dunajska mestna občina v boju zopej stanovanjsko bedo.

Velik povojni socialni problem je bila rešitev stanovanjske krize, ki je nastopila na veliko začudenje vseh po vseh deželah, čeprav je požrla svetovna vojna toliko življenj. Več ali manj so po vseh državah enako reševali stanovanjsko bedo: z zaščito najemnikov in z zgradnjo novih hiš. Zadnja mera — to je zidanje novih stanovanj — se je izkazala povsod seveda kot najbolj efektivna. Te mere pa ravno v naši državi niso uporabljali v tako velikem obsegu, kakor bi bilo potrebno. Najmanj jo je uporabljala država, ki niti lastnih uradov v premnogih primerih še nima v lastnem poslopiju. Ali tudi pomanjkanje inicijative v reševanju stanovanjske krize od strani države je velik minus v njeni stanovanjski politiki. Kar so storile občine, podjetja in privatniki, da bi se ublažila stanovanjska kriza, to je vse, a država še čaka, da pokaže svoje namere.

Kako se velikopotezno rešuje stanovanjska kriza, to je dokazala in dokazuje dunajska mestna občina. Njen načrt za zgradbo cenih stanovanj je razdeljen na dolgo dobo let in je tako racijonelen, da je postal vzor vsem, ki so tudi prisiljeni, da rešujejo to vprašanje. Tudi v Avstriji imajo zakon, ki ščiti najemnike, a zakon sam je premalo. — Dunajska mestna občina je kmalu spoznala, da zakon sam ne bo rešil stanovanjske bede na Dunaju, ki je bila tamkaj takoj po končani vojni velika. Privatniki so zidali malo, ker je bila denarna kriza, čeprav so veljale za nove zgradbe različne olajšave: vse nove zgradbe so za dobo tridesetih let osvobodene vseh državnih in občinskih davkov. Toda vključ tem olajšavam niso gradili privatniki večjih hiš, temveč je vsak, kdor je razpolagal z denarnimi sredstvi, zidal hišo ali vilo le za svojo rodbino. Nekatere banke in industrijska podjetja so zgradile sicer hiše za svoje

uslužbenca, ali tudi to ni zmanjšalo pomanjkanja stanovanj.

Petičnejši ljudje so izmislili tudi poseben način, da so prišli do svojih stanovanj. Način je bil sledeč: ljudje z malimi kapitalijami, a brez stanovanj, so se združili in vsak izmed njih je postavil s svojim denarjem po eno nadstropje, ali tudi le pol nadstropja; temelj, kleti in streho so postavili na skupen račun. Tako so postale večnadstropne nove hiše z mnogimi lastniki. (Takšen način zidanja je hotel poizkusiti nekdo tudi v Ljubljani, a ni našel dovolj odmeva.)

Seveda so vse zgoraj naštetje mere za ublaženje stanovanjske bede na Dunaju malenkostne v primeru z načrti dunajske občine, ki zida velike komplekse hiš v lastni reži.

Od leta 1919. dalje, ko so dobili socialni demokratje dunajsko občino v svoje roke, je postalo zidanje cenih stanovanj glavna točka njihove komunalne politike. Politični nasprotniki socialno demokratične uprave jo napadajo pogostokrat vsled visokih občinskih davščin, toda ta denar se uporabi največjim delom za produktivne investicije, a glavno za zidanje cenih stanovanj. Občinski davki bodo znašali v tekočem letu 200 milijard kron. Z enim delom te vsote bo zgradila občina še v teku tega leta 10.000 novih stanovanj v 80 velikih stavbah in 1000 manjših hiš. Z izvršitvijo tega načrta bo hkratu pomagano tudi velikemu številu nezaposlenih delavcev. Med samimi zidarji že tri leta ne vlada na Dunaju nezaposlenost in celo tuji stavbinski delavci se zaposlujejo. Ker se vrši zidanje v tako velikem slogu, zato pridobiva dunajska občina tudi sama gradbeni material. Dunajska občina ima svoje opekarne, apnenice, a pesek pridobiva iz Donave.

Najprej je morala občina misliti na to, da pridobi potrebno zemljišče, kajti pred vojno, ko je bilo prepuščeno zidanje popolnoma le privatni inicijativi, je imela dunajska občina prav malo lastnega zemljišča, samo toliko, kolikor ga je potrebovala za svoje zgradbe. Pred nekoliko leti je pričela občina z nakupovanjem stavbenega prostora v velikem obsegu in samo leta 1923. je nakupila 2 miliona kvadratnih metrov, a vsega skupaj doslej 7 milijonov kvadratnih metrov, tako da ima doslej dovolj prostora na razpolago, da bo v bodočih petih letih izvršila svoj gradbeni program. Zida se na vseh koncih in krajih. Tako se zadovoljuje lokalnemu patriotizmu Dunajčanov, katerim je njihov »Bezirk« ves svet, iz katerega se neradi selijo. Izmed ostalega nakupljenega sveta za zidanje ima dunajska občina tudi kompleks v izmeri 900.000 kvadratnih metrov, na katerem bi se lahko postavilo celo mesto, zavito v park. Že lansko leto je bilo postavljenih 1000 novih hišic sredi alej, zelenja in cvetja.

Princip dunajske občine pri zidanju je, da gradi večnadstropne hiše, in sicer na čim večjih kompleksih, zato da se prihrani pri transportu in da se v splošnem skoncentrira delo. Tako nastajajo velike skupine hiš, dostikrat s tremi in več dvorišči, drugo za drugim, ki so vezana s hodniki. To so poslopja, v katerih je po 450, 800, 1200 in celo po 1700 strank! Obstoje pa tudi manjše hiše, ki imajo prostora le za 20 strank.

Na največjih kompleksih, na katerih zida dunajska občina, so postavljena edino le mala stanovanja. Dostikrat imajo ta stanovanja le eno sobo s pritlikinami, ali dve sobi z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Več kakor dve sobi ima malokatero stanovanje. Dunajska občina gleda na to, da najprej zadovolji najbolj nujnim potrebam. A v teh hišah ne stanujejo le delavci, temveč tudi zdravniki, profesorji, bivši oficirji so srečni, kadar dobe stanovanje v teh povsem modernih hišah. otroci, ki se rode po 50. letu očetovim in

Pri tem načinu zidanja v tako obsežnem slogu se prihrani mnogo prostora s tem, da so gotovi stanovanjski prostori skoncentrirani. V kleti nekaterih teh velikih hiš je postavljena skupna parna pralnica z različnimi električnimi stroji za pranje in za sušenje, celo namoči se perilo s pomočjo posebnega stroja. Na ta način lahko opere rodbina štirih članov perilo od enega meseca v pol dnevu; a ne samo opere, temveč tudi posuši in zlika ga v tem času, čeprav dela hkratu v pralnici osem strank. Torej v enem dnevu opravi 16 strank vse delo s perilom. Te pralnice so napravljene po angleških in ameriških vzorcih. V zvezi s pralnici je tudi kopališče z banjami in prhami.

Najboljši arhitekti in umetniki so izdelali načrte za te stavbe. Kadar hodi človek po Dunaju, lahko spozna občinske hiše po njihovi lepoti, ki izgledajo kakor prijazni otoki sredi mršavih predmestnih poslopij.

Vsako stanovanje ima dovolj svetlobe in dovolj zraka. Dvorišča, ki so v sredi med stanovanjskimi bloki novih hiš, so izredno velika, običajno merijo preko 1500 kvadratnih metrov in imajo vrtičke, terase, vodnjake, igrališča s travo in s peskom, namenjena deci. Vrata teh hiš so posebno velika in veličastna. Na oknih so posebne police za lončke s cvetjem. Stopnišča so vsa široka in svetla. V enem samem kompleksu teh hiš je 14 stopnišč. Hiše so zgrajene tako, da prav nič ne spominjajo na ogabne, kapitalistične stanovanjske kasarne, temveč na lepe dvorce.

VESTNIK.

Uprava Glavnega Saveza državnih uslužbencev objavlja: Pravilnik ministrstva za promet o znižani vožnji na državnih železnicah z dne 1. oktobra 1924 ima v členih 74. in 76. taksne odredbe, da onemogočuje deci državnih uslužbencev, ki je stara nad 16 let in ne pohaja šole, da bi se okoristila z znižano vožnjo. Zato je uprava Glavnega Saveza predala ministru za železnice utemeljeno predstavo in ga prosila, da izpremeni zgoraj navedena člena pravilnika tako, da se bo tudi nad 16 let stara deca, ki ne obiskuje šole, lahko posluževala znižane vožnje. V isti vlogi je zahtevala uprava, da se deci državnih uslužbencev, stari izpod 7 let, da pravico do 1 četrt vožne cene.

Dohodki iz davkov za leto 1924. Direkcije neposrednih davkov je sestavila pregled vplačanih neposrednih davkov za leto 1924. Iz pregleda je razvidno, da je bilo pobiranje davkov posebno intenzivno v Bosni, Hercegovini in Vojvodini. Zla-

Dr. Drag. Jovanović:

Podedovanost in dolgost življenja.

V trebinjskem okrogu v Hercegovini v vasi Klobuku je živel pop Andrija Kujačić 126 let. Njegov sin, pop Risto, je živel 94 let. Ta je zapustil 5 sinov in 4 hčere. Izmed njih so učakali trije sinovi 82, 87 in 91 let, dve hčeri pa 86 in 88 let.

Leta 1917. je umrl na Cetinju v Črni gori vojni minister pop Ilija Plamenac v 104. letu življenja. Pripadal je rodbini, ki se je izdavnja odlikovala po visoki starosti. Njegov oče pop Mihajlo in brat Petro sta živela jako dolgo. Kar je jako zanimivo: vsi so doživeli starost nad 100 let ter so bili tik do smrti tudi duševno in telesno sveži in čvrsti.

Proučevaje vpliv podedovanosti na dolgost življenja, so opazili, da vpliva starost roditeljev, v kateri se rode otroci, znatno na življensko moč in potem tudi na človeško starost. Vobče mislijo, da so oni najmočnejši in najsposobnejši za dolgo življenje, ki se rode med 25. in 40. letom očetovim in 20. in 35. letom materinim. Nasprotno pa so otroci, ki se rode po 50. letu očetovim in

sti je bilo vplačanih v Vojvodini prošlo leto mnogo več davkov. To prihaja od tega, ker se je pobiral v Vojvodini prošlo leto tudi iz prejšnjih let zaostali davek. Do lanskega leta so pobirali v Vojvodini davke le na račun, a ne po predpisanih vsotah. Ko se je davek v tej pokrajini pravilno predpisal, se je videlo, da so vsote ogromne. Tudi Hrvaška in Slavonija je dala prošlo leto mnogo več davkov kakor prejšnja leta. Poedine pokrajine so vplačale leta 1924. sledeče vsote na neposrednih davkih:

Hrvaška in Slavonija	Din	289,910.802.58
Bosna in Hercegovina	»	220,727.275.—
Vojvodina	»	363,178.627.96
Slovenija	»	185,938.917.39
Dalmacija	»	39,370.961.12
Srbija in Črna gora	»	309,380.551.83

Skupaj Din 1.408,506.937.88

Originalne (prave) potrebnice za

„Opalograph“

Barvne trakove, ogljen-, indigo, povošeni papir, podloge za stroje, kopirne zvitke, razmnoževalne barve, konceptna držala.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica.

Selenburgova ulica.

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. Izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.

Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača L. ub. kreditne banke.

Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani ima v ponedeljek, 23. marca t. l., ob pol osmih zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rinski cesti svoj letošnji redni občni zbor.

35. letu materinem, večinoma nekoliko slabotnejši in nesposobnejši za dolgo življenje.

Toda vselej vendarle ni tako. Pogosto si tako eden kakor drugi spol, oče in mati, ohranita organsko in rodilno moč daleč preko teh let, vzetih za normo. Živo telo je torej v izvestnih razmerah sposobno, da je po življenskem stanju svojih organov, zlasti krvnih žil, mnogo mlajše, nego bi se skladalo z njegovimi leti in njegovo zunanostjo. Nekateri moški niti v 60. svojem letu ne čutijo nikakšne oslabelosti v opravih svojega telesa. Duševno in telesno delajo brez utrujenosti in z istim uspehom, kakor ko so bili na višku svoje moči. Spe dobro kakor v mladosti, jedo dobro, opravljajo svojo potrebo popolnoma redno in, kar je jako važno, čutijo popolno moč spolnega življenja. Popolnoma naravno je, da dajo taki moške tudi v teh, pa še v starejših letih zdravo, za življenje in za dolgo dobo sposobno potomstvo. Med narodom po vseh delih sveta je dosti podobnih zgledov; zato se mora tudi tukaj priznati, da ima vsako pravilo svoje izjeme. V življenju je treba torej vpoštovati, da je eden izmed važnih pogojev za dolgo življenje nekje v notranji organizaciji, torej v klični plazmi spolnih stanic vsake posamezne osebe enega in drugega spola.

Dnevni red: 1. Poročilo društvenega odbora, 2. poročilo pregledovalcev računov, 3. sklepanje o absolutoriju, 4. volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, sedem odbornikov, sedem namestnikov in dveh pregledovalcev računov, 5. določitev članarine oziroma denarnih prispevkov članov, in 6. slučajni predlogi po § 13. društvenih pravil. Oko občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, se odpravi pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom, ne glede na število neavzočih članov.

Društvo hišnih posestnikov v Beogradu je imelo 22. februarja svojo letno skupščino, ki je potekla precej burno, ker so nekateri društveni člani očitali upravi, da ni nič delala. Na ta očitke je odgovoril eden izmed članov uprave, da je uprava mnogo delala in mnogo dosegla, ali da o rezultatih njenega dela ni mogoče javno govoriti! To je zanimiva izjava, in najbrže bodo občutili najemniki stanovanj »rezultate« v novem zakonu o stanovanjih. V resoluciji, ki jo je skupščina sprejela, se zahteva tudi povišanje stanari-

neic za državne uslužbence in oficirje. Prav zanimiva so bila izvajanja nekega govornika, ki je dokazoval, da je vsa zaščita stanovanjskih najemnikov »boljševizem od zgoraj« in da bi bilo treba zlomiti ta boljševizem 8. februarja s tem, »da se podkupi vlado z gumijastimi kroglicami«. Isti govornik je izvajal, da je v Beograd 18.000 hišnih posestnikov, in ko bi se bili vsi ti zedinili, da bi glasovali za vladino listo, bi hitro prenehal »boljševizem od zgoraj«.

Razširjajte „NAS GLAS“

J. Trpin

najcenejša manufaktura

Maribor

Glavni trg 17.

Fr. Kham

LJUBLJANA,

nasproti hotela „Union“

Najcenejši in najboljši nakup različnih delikates in špecerije
SOLIDNA in TOČNA POSTREŽBA

Tovariši!

Priporočam se Vam trgovina s papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene.

ALBERT VICEL

trgovina mešanega blaga
(steklene, porcelanate, majolične in emajlove posode)

MARIBOR

Glavni trg 5. Glavni trg 5

POZOR!

V Vašem lastnem interesu Vas opozarjamo, da si nabavite vse potrebne potrebščine pri znani trdki

B. Veselinović & Komp.
v Mariboru, Gosposka ul. št. 26.,

ker je dokazano, da je trdka solidna. Tamkaj dobite dobro blago po zmernih cenah, kajti uveden je nov princip: „majhen zaslužek — velik promet“. Na izbero imate stajce za moške, ovratnike, klobuke, čepice, kravate, moške in ženske nogavice, svilene in volnene ščitnike (šerpe), volnene trikotaje, svilene in druge robce, damske in moške gamaše iz klobučevine, palice itd. — Francoske parfumerije, Coty, Houbigant, Gibbs, 4711, Odol.

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

Idelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporočam svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporočam firma

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Franjo Majer,

Maribor, Glavni trg 9

Zaloga manufakturnega blaga, suka in svile.

Kr. Dvorni dobavitelj

Anton Verbič, Ljubljana

Delikatese — špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

Najmodernejša kavarna restavracija in bar

„EMONA“

v palači Ljubljanske kreditne banke

LJUBLJANA

DUNAJSKA C.

Za obilen obisk se priporočam restavraciji
JAN FIALA.

Za nakup obleke
in perila se priporočam trgovina

J. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta številka 13

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami.

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene!

Najboljši
šivni stroj je
edino le

Josipa Petelinca
znamka

Gritzner in Adler
za rodbino, obrt
in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brez p. ačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.

Na v. ko Telefon 913 Na malo

Priporočam se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva
in tapetništvo.

Priporočam se

modna trgovina

A. Šinković nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

čevlje, nogavice, moške klobuke kupite najceneje pri trdki

Anica Traun
Maribor

Grajski trg 1. Grajski trg 1.

Na obroke.

manufakturno in konfekcijo
perilo etc., obleke po mer
za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice,
dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke edino
le pri trdki

Davorin JOHAN in drugovi

družba z o. z.

MARIBOR, pisarna: Gregorčičeva ul. 1

Pisalni stroj „IDEAL“ modela C
najmodernejša konstrukcija.

The Rex Co

LJUBLJANA, Gradišče številka 10

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Metković
Novi Sad
Ptuj Sarajevo

Split
Trst
Agencija: Logatec

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Tel. št.: 261, 413,
502, 503 in 504.

Delniška glavica
Din 50.000.000.—
Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000.—

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameštencev in upokojevcev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.